

Radovan Vidović
Split

NEKOLIKO SPLITSKIH ČAKAVSKIH ZAPISA IZ ARHIVA BRATIMŠČINE SV. KRIŽA U SPLITU

UDK 800.87:801.82.808.62

Rad primljen za tisak 25. kolovoza 1985.

U arhivi *bratimšćine* sv. Križa u *zagradju* Veloga varoša splitskoga čuva se rukopisna knjiga koja sadržava prijepise raznih isprava, zapisa i zapisnika koji se odnose na posjede i život te *bratimšćine* od njezina osnutka u 15. stoljeću pa do kraja 19. stoljeća. Tekstovi su na latinskom, talijanskom i hrvatskom jeziku. Hrvatski su u varijanti splitskoga čakavskog govora kakav se govorio u tom *zagradju* u 17, 18. i 19. stoljeću. Knjiga je velikoga formata, tvrdo uvezana, a na prvom unutrašnjem listu nalazi se obojeni crtež crkve sv. Križa i njezina okoliša s oznakama što pripada »eredi Medini«, »cugini Spudigevich«, »Casa Blasevich« i »Casa Parlain«, a zatim tekst na talijanskom jeziku:

LIBRO DELLA VENERANDA CONFR^{ta}
DI SA^{ta}
CROCE
DEL BORGIO GRANDE DI SPALATO
IN CVI SI SOSTENGONO TVTTE LE CARTE
PVBBLICH:^e CIÒ PRIVILEGI, DIRITI, DEC-
RETI, SENTENZE, E RESCRITI IN FA-
VORE DELLA SVDETTA CONFRATER-
NITA E DE POPOLO DI QVESTI
BORGI GRANDE E POZZO
BON

*Franco Anto Corir attuale confrate della ancid:^{ag} Confraternità hò Miniato,
è DeSento* detto foglio, queSto li 28 Maggio 1804.*

* U ovom tekstu (prilogu) bilježim verzalnim S grafem ese lunga koji je u rukopisu.

Iz toga natpisa saznajemo sadržaj knjige te da ju je ukrasio crtežom bratim Frane Ante Kurir dana 28. svibnja 1804.

Građa zapisana u knjizi pruža nam obilne i dragocjene podatke za povijest *bratimšćine* sv. Križa i za povijest Veloga varoša uopće. U okviru našega zanimanja posebno su nam vrijedni tekstovi na hrvatskom čakavskom govoru, zbog ovih razloga:

1) obasežu razdoblje od 1706. do 1883. godine;

2) po sadržaju nisu literarni, nego praktični, svakodnevni, jer se na sastancima *bratimšćine* raspravljalo svakodnevnim jezikom o svakodnevnom životu bratima i *bratimšćine*;

3) te su zapisnike pisali sami bratimi, i to oni pojedinci među njima koji su bili jedva nešto pismeni, pa je time mogućnost utjecaja literarnog jezika bila svedena na najmanju moguću mjeru.

Uz druge objavljene i postojeće a još neobjavljene tekstove ovakvoga ili sličnog karaktera, koji se ponajviše odnose na život splitskih *bratimšćina*,¹ od 16. stoljeća pa sve do dvadesetoga, ovi su rukopisni zapisnici jedinstven materijal za upoznavanje i proučavanje splitskoga čakavskog govora od najstarijih vremena do Marka Uvodića i Ivana Kovačića.

BILJEŠKE

¹ Cfr. C. Fisković: Dva pravilnika splitskih bratovština na hrvatskom jeziku, *Čakavska rič*, Split, 1971, br. 2; N. Bezić-Božanić: Četiri pravilnika bratovština iz splitskog Velog varoša, *Čakavska rič*, Split, 1984, br. 1—2; R. Vidović: O frekvenciji romanskog leksika talijanskog (mletačkog) porijekla u splitskom čakavskom govoru (matrikula bratimih Svete Mande Merjanske), *Čakavska rič*, Split, 1973, br. 2.

1

1706

PRILOZI

Na 24 Misseza Gennara 1706

Buduchi giur dospiveno sagraenge Grebov ućignienih u Ćimatoriu Svetoga Crixia, spomochiu Schul Svetoga Crixia, Blaxene Gospe od Spinuta, i Suetoga Martina; za da unapidak ne buduSe dogaiati smutchne, i caranja meu Bratime od rećeni Skul dalli teleSa martvih buduSe vazda kopati s kladnim mirom, i s' jedigneni u gliubavi karstianskoj, sto bi, i imadiSe bitti nauलाStito uzrok, i dospitak nauलाStiti od sagraenia iStih grebov. Zato Glavari od Banche stare i Nove od svih triuh rećenih skulah s oblaSchiu koghi imaju, i koja gnimse pristogi na slavu Gospodina Boga, i opjeni mir meu bratime giedinu, i skladnu naredisce, i odlučisce da parva četiri greba bliSnia dugomu Miru Criquenomu budu, i imaju bitti uazda u napridak Bratimih Svetoga Crixia. Dva Greba kojaSu postavliena udigl, za rećena četiri, imachie bitti za vazda Bratimih Svetoga Martina; četiri Greba koja naSliduju za scest podiglienih kako zgora u suako vrime da imaju bitti, i da budu za Bratime Blaxene Gospe od Spinuta. Napokon buduchi da ostaju

giosc dva greba; vechi Greb, ima ostati za Bratime Gospe od Spinuta, drughi kojgie magni da ima bitti za Bratime Svetoga Crixia, tako da buduchi oba ova poslidgna greba nedospivena i nepochrivena imajuSe dospitti, i pokritti na spize Bratimih kogimse podaju. Postavgliajuchi Glavari od Skul rečenih penu od Cecchina u Zlatu svakomu kojbise protivija alli hottia protiviti ovomu odregengiu, i diljenju od grebov, učignienu kako zgora, koi Cecchin varchie-muSe, za neka idde na korist, i u pomoch od skulle u koj bude Bratim, a onni kojše bude protivitti; ter akobi bio Bratim od vechie Skul, naminichiSe pena onako kakose bude vidillo sudcem — — —

2

1779

Na 1. Augusta 1779.

Prizentan u ovu Kančellariu czivilsku od upisanij Pavla Roje Prokuratura poglavnoga pod poklonite Skule S. Krixia, i Mestra Matte Ugrina rečenoga Markichia Prokuratura odabranoga od rečene poklonite Skule prosechi . . . Upitani u Kančellariu . . .

Paval Roje Prokuratur Poglaviti poklonite Skule S. Krixia, i Mestar Matte Ugrin rečeni Markich Prokuratur odabran od rečene poklonite Skule za uttegenje kose ima dillovati Magistratu Priuzviscenomu od Sanitadi protiv poklonitomu Kapitulu od ovoga Grada; i obadva Brattimi od Skule Rečene; kojš za svakj dobar dospitak, i za uzrok, i za one svitlosti, viggengia, koja se daju Potribita.

Pozivaju sovim, i ostalim boglim načinom da Nikola Despalatovich rečeni Ratagl xupan, i Frane Blaxeovich, i Ivan Bonacich, Sudcziz zgor rečene Skule imaju prizentati, i da su prizentali u ovu Kančellariju od parvagna doscaSna tri dneva Libar od StariSsinstva, i Vachettu tekuchiu u kojeje raspisano dilo-vanje od podavanja Skule, iste inako . . . saranivsci . . . i uzdarxanjem i (?) prosechi . . .

Rečeni dan

Prikaza Ivan Battista Fulonio Comandadur daje oznanija zgor upisani kosctitut Nikoli Despalatovichiu rečenom Rattagliu xupanu, i Frani Blaxeovichiu, i Ivanu Bonacichiu Sudczizima poklonite Skule S:^a Krixia Svima u Kipu u sve. — — —

Ivan Maria Geremia Pripomochnik Czivilski od Splita čini ispisati pod-pisa, i pečati — — —

3

Dajtemi moju parvu Deposiciun, dosasanvam dati odgovor kakostemi dali vrime na one Capitule na koje nisam odgovorio, i jos imam prikazati vasemu sudu stvari kojechiese razumiti.

Buduchi vidio ja sostalima Staescinam nasce Skule ujedno s' ArambaSsam od istoga Varosa daje puk od nasce Parokie toliko zapuschien, i da nie uzdig-nut u niednomu nauku ni strahu Boxjemu od mnogo godina, i videchise svaka opačina ù gnemu nebuduchi karan ni naučen u svetomu Zakonu Katoličan-

skomu nečinechi svoje duxnosti Gosp. Kurat Sinovčich radi toga jeSam rikurio s'ovim memorialom protiva gnemu s'oblaschiu od z'gora rečeni Starescina, buduchi da on isti ne pristaje činiti smutgne protiva nami i nascoj Skuli, kakono ovoga Genara prosastoga na dan Svetoga Antona Opata, i S. Vicenza mučenika, otimgliuchi nasce dirite, i sada s'ovim mojim Deposiciunom Coregim oni moj parvi Deposiciun, a svarhu ricorsa kogasam prikazao svitlomu Gosp: Comesaru nemogu znatti ni vama odgovoriti vnagn svaki Starescina od Famiglie nianke svaki Brattim od nasce Skule S. Krixa izvan sami onni koji znadu gnegova pomankanja, zasto svaki nie moga viditi, a kolikose uzdarxi duxnosti kurata vechi dio Starescina od Famiglia mochie svidočiti gnegova pomankanja.

Capo di partido

Posli Anarkie bioje učenjen jedan rikoras od prosasti Starescina Gosp: ComeSaru Co: de Thurn, i ovdese činio činiti vire i svidosbe od mnoghi nepravedne na svoj način, i ischiamo da Curia pridavam sve one Deposiciune kojisu bili učigneni posli Anarkie, i posli gnegove renuncie istoga kurata Sinovčichia, od onih svih kojisu zagn svidočili, a nie bio zuan vas Puk da svidoči gnegova pomankanja, osin oni u kojese on moga pouzdati, i ovo jest Capo di partido. Savisce bioje i hotioje damu učini nas Skrivan od nasce Skule silimice nike virre na gnegov način kako isti more svidočiti Petar Mugliacich I kako sada u ovo vrime obrachia mnoghe scto nemoxe Priateglima, ni svojima načinima običajnama, to sada obrachia xenne da svoje persuadamuxe.

Svidoci:

Co: Niko CapogroSo v ovo vrime Colunel.

Canonik Dn: Stipe Aučina.

Sig: Ante Curir

Duje Vujza.

Mate TecilaSich.

Pietro Mugliacich.

Miho MaSovcich.

Svidoci virre Pave Craghichia

Sig: Giacoma Dudana

Ni to nie dosti Gosp. Kuratu za mechiati vechiu smutgnu odvrachiajuchi Kanture kojibi dosli pomochi kantati nasce Funziune, i ovoje Capo di partido. Svidoci od kanturi

Dn: Andrea Gale

Ante TecilaSich

Sig: Gargo Gale

Capo d' impreSsa di suscitar le riSse.

Buduchise oxenio udovaz Osib Scogliar, i kakoje običaj u Puku činiti Batarelu Udovzu koji nebi platio buduchi da ova lemozina hodilaje parvo u ruke arambaSsa i Starescina nasce Skule po koji način sada ulizlaje u ruke kuratove neznam rechi nego isciamo danam prikaxe razlogh kakoje uzdarxi i buduchi rečeni Skogliar bio vinčan od Gosp. Canonika Aučine, ù isto vrime buduchi rečeni Skogliar prida običajnu lemozinu neznam od koliko talira istomu Canoniku Aučini, a isti Canonik poslaje Curatu, za damu Puk nebbi

çinio obiçajnu Batarelu, a Gosp: Curat nie htio dati na znagne Puku ni parvu ni drugu veçer, buduchi moglien od ArambaSsa da izajde umiriti Puk za da nebi smutgna bila olise zlo dogodilo, i tako nie htio, i drugu veçer bioje ubijen jedan soldat od Pulicie, i dvama od Varosa bili su dati stapi, i bilaje velika smutgna u Puku, dakle vaglia rechi daje on uzrok ovoj smutgni, jer daje dosa, i daje reka da reçeni Skogliar jest platia, nebbise ovo zlo dogodilo, buduchi daje vapio Puk neka dojde kurat i nekanam reçe daje platio, michie-moSe ovoga prochi, ma jest on ima zlo sarçe protiva Skogliaru, i radi toga uzroka, nie hotio dochi, i ovo se moxe rechi Capo d'impreSa di suscitar le riSse.

Svidoci

Gosp: Canonik Auçina

Arambassa Ante Matosich

Osib Scogliar

Domjan Bego

Pere Curir

Mistro Pietro Lisicic

Arambassa Marin Bonacich

Buduchi da je zastavgliena Skula S. Krixa 184. godine parvo Parokie, koja Carqva bi zastavgliena od nasci stari Brattimi i spomochiu Puka. Buduchi vlastitim naçinom S. Krix nasc odvitnik na nascemu oltaru od nasce skule, usudije Gosp: Kurat skinutiga ne pitajuchi nasce Starescine, ni duhovne, ni svitovne, sctoje hotio uçiniti od gnega neznam rechi, ma znam dobro daje bila velika smutgna u Puku radi toga uzroka.

Svidoci

Osib Domilia

Frane BlaSevich

Andria Carstulovich

Anton Razmilovich

Petar Bungiula

Luca Bacotich

Petar Coceglich

Frane Gale

Pave BlaSevich

Marin Bonacich

I buduchi opet skinuo posli nekoliko godin çetiri xdrake kojese bile na istomu S. Krixi od Srebra pozlachiene velike i prodaje ne pitajuch nikoga, buduchi nasc S. Krix od nasce vlastite Skule, skojom oblaschiu on ovo mogaje prodat, pitamo danam da konat od istoga srebra, po sudu od Pravde, na misto koji stavioje çetiri male od darveta s pozlatom, i u ovo vrime bilaje velika smutgna u Puku, i ovoSe more rechi daje Capo d'impreSa di suscitar le riSse.

Tri godine prosaste uzimajuchi nascima kapelanima Veçergne na dva i na tri maja, buduchi da ista Skula plachia i gneSu Funziuni koje dolazi kantati ovi Prisvitli Capitul, i ovo çini Gosp: Curat Sinovcich za neka bude vechia smutgna, oSobitim naçinom ove tri godine meu nami Starescinam i Kuratom, i biloje marmoranja u Puku, i u Carqvi, radi toga uzroka, i ovoSe more rechi

daje Capo d'impreSa di suscitar le riSse.

Svidoci

virre od Pni: Capelana i ostali Redovnika od istoga Varosa, i Miho MaSovcich q: Andrie, koje sada ove virre vam pridavam.

Mal umore Sve sctosam prikazao, i scto imam prikazati. Ne buduchi s'moghim u gliubavi ni u Priateglstvu Gosp: Kurat Sinovcich. I mnoghi i mnoghi ne ispovidajuse, ni priçeschiju buduchi s'gnime u omrazi, i mnoghiSe odbiu ne dolaziti ù istu Carqvu gnegove Parokie za s'gnimeSe ne viditi, dakle ovako xivechi u ne gliubavi i ne ù skladu kakochiete da xivu u smarti kada dojdu za odilitise s'ovoga svita videchiga nad sobom dajim nastoji na puntu gnihove smarti koji niSuSe gledali lipo u xivotu s'gnime tako bojatise one dusce da gredu mallo kuntente s'ovoga svita, buduchi da jedan Parok ima bitti ù gliubavi svojim Pukom kakono ù istim varoscima Luszczu, i Manusu, gnihov Kurat xive ù gliubavi S'vojjim Pukom, i ne intrigavase ù nista Brattimim Skule S. Petra ni ù Carqvu ni u CaSelle, ni Grebbe ni u Sakrestiu nego samo darxi kgliuç od S. Tabernacula, i çini svoje duxnosti Pripovida, uçi Dotrine i po dva puta na dan, i nastoji u sve sctoSu gnegove duxnosti, i radi toga xive svojim Pukom u gliubavi, i ù miru. I tako da i Gosp: Kurat Sinovcich çini nebi bile ove smutgne kojese vide svaki dan ù nascemu Vilajetu, ovo neka izgled bude Gospodina Curata Sinovçicha, sctoje u istima Varoscima nascega Splita, i ovose more rechi daje mal umore.

Svidoci ovomu svi oni kojise eSaminaju protiva gnemu oSobitim naçinom Starescine S. Krixa, i ArambaSse, pogledajte Deposiciun Ivana Gelasca, Sudza nase Skule.

Accende la face della discordia

Capitan Ivan Gelasca onchie kazati, kako meu gnime i meu drughimi gnegovim parczima mechie smutgnu.

Ivan Tomich pokojnoga Pere, i onchie kazati kakoje mechia smutgnu meu gnime, i gnegovom Rodbinom.

Ante Covaçich pokojnoga Ivana, i onchie kazati kakoje mechia smutgnu meu gnime, i gnegovim rodjacim.

Ivan Gale i onchie rechi kakoje mechia smutgnu meu gnime, i Skulom od Duha Svetoga, mochie rechi i Ante TecilaSichia.

Defende i cativi, ed oprime li buoni e ben intenzionati.

Brez nikakva uzroka pravda, i neda mira Skuli S. Krixa od kadaje on posta za Kurata koji nebbi ima to çiniti, buduchi daje on isti Brattim nasce Skule, a nechie daSe spomigne one zapuschiene obrachiatu na S. Virru, i na nauk Karschianski, negoji puschia da rastu ù gnihovima zlochiami, i brez nauka Karscianskoga ni straha Boxjega i mnoghi i mnoghi, koji do danasnegna dneva ne znadu nikakva poglavita otajstva nascega Svetoga Zakona, i zatochiu rechi da pravedne tarre, a krive brani zastojim puschia çiniti na vogliu gnihovu, zasto dakle ne pravda ove psovaocze i bestimadure, i ostale grisnike. i grisnicze, i koje darxi po svojoj kuchi Anu Curirevu i gnie Chier, ja nemogu rechi zla nikakva, ma sviijt mormora, i koji psovaoczi psuju Bogga i uvridiju dobrotu Boxju na gnegove oçi, dakle hochiu rechi dabi ima pravdati one i karati, a ostaviti pravdati Brachiu Skule S. Krixa kakoSu duxnosti Kurati

branit postenje Boxje i dighnuti svaki zal izgled u svomu Puku navlastito ù sebi.

Buduchi on Brattim nasce Skule S. Krixa Gosp: Kurat, ischiem s'ostalima Staescinam da bude depenan od nasce Bratimschine isti Gosp: Kurat po zakonu nasce Matrikule, nemore bitti nasc Brattim kako zapovida 13. Capitul rečene Matrikule kojie pridana vama, i to ischiamo od suda pravde da ima bitti depenan od nasce Bratimschine.

U trideSet i pet godina on buduchi Kurat, ostali kurati nisu imali CaSselu od udovacz, nisu imali Grebbe koje on poSiduje danaS niSu imali nitisu otteli brez razloga dil od lemozina Remetini koje danas on silom posiduje. Od voska kogaje Capitul pogodbu učinio s'nasom Skulom S. Krixa. Od Solli toliko godina sctoSu dobroćinzi davali onom S. Krixu koju i danas on pita od Puka. Od masta kogaje Puk dava od prosasti godina na ime lemozine onom S. Krixu, a onji jest prima. Scto svit daje lemozinu scto susu xito i Seniczu po Cimatorju S. Krixa gdisu nasci martvi pokopani, i ovo čini sili-micze i na sramotu nas iste Brachie, i pravdaSe, i dosta činioje scetovati nasu Skulu, koja stvar nepodobna po Grebima, i onomu mistu Svetu daSe susci xitto i Psenicza, i ischiamo od Suda Pravde, da i ova stvar nepodobna ima bitti zabagnena odslen u naprid daSe nejma susciti ni mechiatci niedna stvar po Grebima, zasto i neznabosczi ríspetaju gdisu gnihova Grebiscia. Buduchi da za isto tle od Carqve i Cimatorja Brachia nasca plachiaju livele i oni početak od onoga S. Templa.

Odvise od Solli kada dojde koji Brod daje lemozinu S. Krixu kojuje bio običaj da Remeta kuppi, to on sada kuppi od ove sto čini ja neznam. Svidoch

Vira od post: a Kapitula vami pridana

U vrime od kughe za zavite sctoSu davali čegliad zlata i Srebra, i jaSpri za svoje zdravglie onom S. Krixu. Stara CaSsella koja stoji na strani od Capelle S. Krixa u Czarqvi ova lemozina ù parva vrimena stalaje uruke Procuraturi nasce Skule S. Krixa (Svidoch Michiel Masovcich qn. Andrea) i spomochiu nasce Skule i dobroćinacz bi zastavgliena Czarqva, posli toga kupilase, i za Zvonik mnogo godina, i uzdarxalase sasvim načinima Sakrestia. Pogleje bio zgradjen Zvonik drugoga arča niese učinilo ù niednu zgradju od Czarqve S. Krixa posli Zvonika. Posli toga nakon mallo vrimena ulize Curat Sinovcich za Paroka koji uzdarxa za trideset i pet godina sve odzgora rečene lemozine ne dajuchi nikomu konta od isti lemozin, scto SiromaSi sctedu od Svoji garla, i daju onomu S. Krixu. Kojie danaS ischiamo da prikaxe konat sve potanko po sudu od pravde od početka gnegove kuratie do dneva dok bude on kurat, po praviczí i razlogu. Staescinam Skule S. Krixa kakono onim, kojisu početak od svega onoga zastavglienja onoga S. Templa, i buduchi kako Staescine iste Skule koji danaS prikaxiu na ime od Puka S'oblaschii i Decretom Co: de Thurn.

Savische on hochie daje vlastiti Gospodar od svega jos suvise on mechie Remetu na svoju vogliu onoga koga on hochie, a buduchi da Puk darxi i hrani istoga Remetu, a on darxi silimice one koji nisu ugodni Puku, a koji ugone Puku one saglie chia dakle ischiamo po pravednomu sudu da nejma imati tu oblaSt ni on, ni kojimu drago drugihí kurat svarhu Remete namischiatiga, ni

skidatiga nego samo Staescine koje ... kaxuju Puk, i kako isti Puk hraniga, a ne (*slijedi nekoliko nečitkih redaka*) nasce Skule Prisvitlomu Arcibiskupu, paka i Vladanju Zadarskomu, mi sve pisano prikazasmo u jednoj Skupschini dopuscienoj od ovoga kraglieva Tribunala ovoj nascoj Brachi od nasce Skule S. Krixa istinito i sve potanko sctoSe dogodilo, a Brachia svi skupa rekosce daSe branimo, osim sama dva kojachite viditi u istoj Parti vami pridatoj.

Dakle kojibi kodir od ovi Brattimi svidoçio za Gosp: Curata protiva Brachi nepravedno, da gnegova svidosba nie pravo po zakonu ni po pravedom sudu da bude primgliena, zasto ovamo balotaje i rekaje protiva Kuratu, kobi koji reka zagn bitichie laxacz i nepravedan çovik. Dakle pridajem vasoj pravdi Rol od Brattimi za dase moxete vladati i nachiete sve Brattimi koji nisu dosli na Skupschinu ni balotali u sve sesnaest, dva kojaSu balotali zagn, ove dubitamo koji nisu dosli dachie bitti koji od gnegova partida.

4

1812

Na Parvi Novembra 1812

Xupan Anton Bego, Sudczí Ivan Garle, i Nicola Maroevich, Prokuraturi Marko Glicovich, i Miho Alginovich koÿ bihau Staescine ovoga Godischia, ovi bihau prividili pomankanje, i neposluh od mloghi Bratimi ù vrime od Sprovodi za pomochi zdruziti pokopanje nasci Bratimi, i ostalu Bratsku çegliad. Dakle reçene Staescine odluçisce ù ovi dan sakupiti svu Bratju poradi ove potribe, i za ovu svarhu najpri pitasce oblast od Gospodina Delegata dabijm dopustia učiniti Skupschinu, koÿ dopusti, i posla svoga Ministra, prid koÿ Sudacz Ivan Garle oznani Brachiu poradi neposluha kakoje gori reççeno, i prosectisce onna dva Capitula, petoga, i Sestoga kako zapovida ù Matrikuli, koÿ svi jednom glasom rekoste dasu kuuntenti, i ù napridak ima bitti podpuno izvarsceno, to jest kada Bratim primine, da imaÿ dojti kod kuchie ghdi lexi Martacz, Musko çegliade koje moxe nositi Martcza, i uzeti svichiu, i zdruzitiga do Crique, i stati na svemu Sprovodu, koÿ nebbi ovako učinia, ima platiti penu Sesnaest gazet, a na Çegliade od kuchie Bratimske, koÿ nebbi docsa ni zdruzio kakoje gorri reççeno, ima platiti ossam gazet, a na dite malo komuSe ne zvoni terbi pomanka nedochi, ima platiti çettiri gazete. A onni koji bi bili na Kralgievoj slusbi, olli onni koybi bili bolestni, olli koybi bili vanka kuchie na putu daleku ovi imaju bitti skuxani, a ostali da imaju platiti penu kakoje reççeno brez niedne grazie, koÿu partu Brachia Ballotasce, i svi biahu kuntenti, siniednom Contra.

Ia Anton Dujmovich skrivan pisa, buduchimi naredjeno od zgor reçeni StareSsina — — —

Antonio Midoleo. Impiegato alla Dellegazione — — —

5

1814

Split na — 15 Augusta — 1814 —

Na Gospodina Xupana od Skule S:^a Crixa u Velom Varossu

112

Dospivena popisanja od Desetine, Priuz:^{no} Cessarsko Kraglievo Vladanje u Zadru, osta giubomirstvom od postegna od Cessarskoga Kraglieva Gospodin General Visgli Danes od stvari od nerestanti od Varosci, i Castila, one StariScine neposluva Dessetine iste — — —

Vi Gospodine Generale ottistei postaviti u slobod, za ciniti gni poznati da Guveran drugo neischie veggo posluv, i prikazanje — — —

Tolikò dà blagost od Cessarova Dvora, prosti gnihova pomankagna i neposluv, kako jednima Texakom, nenalazi ustarpienost u gnima, kako u Glavarom od Sela, olli Glavarom Skulla koj imalibi datti dobar izgled, koÿ uzrok imajoie bitti dupla tegochia — — —

Naregije zatime prikoslavni Gospodin General, daSse imaju odbaciti od Glavarstva Sella, i Glavarstva Sculla mejugnimi koi bÿu zatvoreni, oni kojse nahode u tom Vladanju na izgled od ostali — — —

Buduchi takojer Ante Bego od ovoga Varossa jedan od oni neposluxitelja zatvorenik, i jedan od StariSsina reçene Skule oznanÿem da od ovoga ippa odbacem od gniegova mista Suççeva pozivjuchivaS iziskati od ovoga Sub Delegata obblast za sakupiti S'kullu, i tada dochi na obbranje od jenoga Novoga Sudcza, a to na ngegovo misto.

Podesta od Splita

5

1819

Na—2—9bra—1819—

Buduchi mi Stariscine od ove Postovane Bratimscine S:^a Krixa, koise nahodimo u ovoy Godini. Prividivsci da mnoghi, i mnoghi Bratimi yessusse zapusctili ne iskupglivati gnihove Luminarie od mnogo godina. I tako odredismo ovo jutro cinitti prosctiti Matrikulu, u koyoy zapovida Kapitul—12—da svaki Bratim koy nebbi izkupio svoyu Luminariu iste Godine, da ista Luminaria toyest Svichie, i turta imayu ostatici u Skulli za korist od iste. I tako ovo jutro svi skupno odredisce, i potvardisce, da od danas, unapridak imase stati na onomu od zgor reçenomu kapitolu koga sastavisce nasci stari prosacti Bratimi — i neka tako bude.

Ya Marin Bonacich Skrivan, pissa po naredbi posctovani Staescina

1822

Na parvi Giennara —1822—

Buduchi po obiçayu staromu danascgni dan Brasko Prostengie, poradi koga na Missi svetoy Posctovana Bratchia gorre svichie u rukama, i tako posli Svete Misse sakupese u Bratsku kuchiu za dogovoritise za stvari potribite od Skulle — — —

7

Itako posctovane staescine napomenusce posctovanoj Bratchi, da odsad u napridak akosu kuntenti, da odredu akkobbi kokod otia koy nie pisan u nascoy Bratimschini, damuse zvonni u nasc zvon, kolikobi ottili da plati, i tako odredisce, i potvardisce. Da akobi ko ottio damuse samo zvonni tri sig-

niala, da imma datti Fiorina — 1 —, akolibi ko ottia damuse zvonni kao Brattimu, da imma platiti Fiorina — 2 —, akollibi pak ko ottia daga posctovana Bratchia sprovode zgoruchima svichiam u ruczi kao Bratima, da imma, platiti — 40 Fiorina. Ia Marin Bonacich Skrivan, pisa po naredbi Posctovani Starescina — — —

8
1824

Na parvi Gennara 1824

Buduchi obiçaj u danascgni dan da postovana Bratja gorre vossak u ruczi u vrime od Svete Misse, a posli Svete Misse obiçaje da postovana Bratja donesu svaki svoju svichiu u kuchiu Bratimsku, i u ista dobba za primiti koju naredbu, i uçiniti koji dogovor za korist od iste Skulle. I tako buduchise sakupili posctovana Bratja, i priko svega ostaloga dogovora. Postovani sudacz odabrani Nicola Maroevich napomenuje posctovanoj Bratji, dassè priavila Manda udovicza pokojnga Mate Reichia reçenoga Mikela, dabbi xelila pisatse na misto gnezina P:^a Muxa Mate, i dachie plachiati i stati u sve arçe spored ostalom posctovanom Bratjom. Usto odgovorisce i rekosce svi skupno da bude primjena kao xelli, ma sovim ugovorom da akobise po srichi udala da onno misto imma ostatici gnezinu Sinu Giakovu koga se misto pristoj. I suvisce rekosce da unapridak svaka udovicza Sestrima kojabise udala, da ochie da onno misto immade ostaviti onnima eredima koje po zakonu bude pristojati, kakose uçinilo udoviczi Mandi Lestinoj pokojnga Mate, koji svi jedno skupno rekosce neka tako bude.

Xupan Frane Zlodre

Sudczi Niccola Maroevich, i Anton Segnanovich

Procuraturi Frane Zeçevich i Ivan Reich

Ia Scrivan Marin Bonancich upisa zgor reçenu odredu po naredbi postovani Stariscina

9
1827

Na 3. Maggia 1827.

Buduchi u danascgni dan obiçaj da posctovana Bratja gore vossak na Svetoj Missi, a posli Misse da donesse svaki svoju Svichiu u Bratsku kuchiu, iza u ista dobba dogovoritise za korist od iste Skulle. I tako buduchise sakupili i priko svega razgovora koga ucinisce. Posctovani Sudacz odabrani Mate Barich napomenuje istoj posctovanoj Bratji dabbi stvar dobra bila akosu kuntenti, da svaki Bratim koji ima svoju xenu zakonitu, kad umre Bratim da i za xenu ima davati dinare, a kad ista xenna primine dajojse imaju skupiti dinari kao i Bratimu, i da ima bitti sprovogiena kao Bratim rotni, i dajoj se ima çiniti rechi dvadeset Sveti Missa za gnezinu DuSsu. Takogier akoje xenna Sestrima, da ima davati za svoga Muxa dinare, i damuse ima dati 20 Missa. Suvisce paka akoje mater udovicza ostala, terjojje mux bio Bratim, terbi dalla onno misto svomen Sinu akobiga imala, ima Sin davati dinare zasse, za xennu, i za mater. I tako svi odgovorisce da jesu kuntenti, i tako

neka bude — — — Ia Marin Bonacich Scrivan, po naredbi postovani Stariscin upisa zgor rečenu odredu — — —

10
1829

Na parvi Misseza Gennara 1829

Buduchi ù ovo jutro Posctovani Prokurator Mate Barich, napomenuo posctovanoj Bratji, ochieli potvarditi kakosu proscasti put bili odredili, to jest da ochielise nadostavit falixiuni na Sprovod Bratimi martvi, i gnihove obitili, tojest na Bratima Rotnoga Karantani Sesnajest, na velliko Bratsko Čeljade Carantani ossam, à nà dite bratsko carantani çettiri, i suviSse kadse gorri vosak na missi ako nedogie da ima platiti Carantani Sesnajest. I usto upitavsci zgor rečeni Prokurator Barich Postovanu Bratju jesuli kaeli da tako bude, koji svi odgovorisce neka tako bude da jesu kuntenti.

Ia Marin Bonacich Scrivan od Skulle upisa zgor ovu rečenu odredu pò naredbi posctovan StariSsin — — —

11

Na 25 Missecza Marça 1829

Buduchi u ovi dan bratimsko proscengie, u koji dan na Missi gore vossak posctovana bratja, i posli Misse skupiuscise pò obiçaju u kuchu Bratimsku. I uista dobba postovani Prokurator Mate Barich, napomenuoje posctovanoj bratji, da ima niki bratimi koibi otili prodati svoje misto drugomu, a onise visce nezvati bratimi naSsi. Dakle jesuli kuntenti da tako bude. Koji jednoskupno odgovorisce svi da nisu ponisto kuntenti da se mista prodaju; nego da akobi pò srichi koji od bratje naSse saSca na siromaSstvo ter nebi mogao plachiatu spored bratjom svoje napoje, dasuga kuntenti darxati na millosardje do gniegoue smarti kakosu darxali i parvo naSci stariji kojisu zastavili ovu naSsu bratimschinu, i neka tako bude.

Ia Scrivan Marin Bonacich upisa zgor rečenu odredu po naredbi Posctovani Stariscina — — —

12
1831

Na 15 Agusta 1831

U ovo jutro buduchise skupilli postovana Bratja po obiçaju posli Svete Misse, i svarhu sviju ostali razgovori napomenuvsci posctovani Sudaz Frane Zečevich posctovanoj Bratji, dabbi odredili na koji naçin imaSe zvonitti braskej Čegliadi kad umre i koi Zvon, usto svi jednim glassom odgovorisce, da odsad ù napridak svakom bratskom ditettu do sedam godin idaSe ima zvonitti ù magni zvon, a pokle je svarsccio sedam godin daSse ima zvoniti ù Zvon veliki, i takko jednoskupno potvardisce i rekosce da tako bude — — —

Ia Marin Bonacich Skrivan od iste Posctovane Bratimstine pò naredbi Posctovani StareSsin upisa ovu odredu koju odredisce, i potvardisce za Ospomenu u Virru — — —

Na 14 Settembre 1834

Budchi u ovi dan naredjna SkupStina priko običajna za prikazati Braspie Sveta Missa, obiçaje da Posctovana Bratja donesu svichie, i daSse dogovore za stvari potribite od Skulle, i svarhu ostali razgovori. Posctovani Prokuratur Andria Spudichievich napomenuje posctovanoj Bratji daSsu prividili i promislili da kad umre jedan Bratim, i ostanemu kako kojem komu dva, komu tri i do četiri Sina i da po Stariscinstvu pristoji Skulla ollitti Otçevo misto stariiega bratta, a onni ostali koisu sluxili za xiva Otcza kako i onni Stariji da gnima neima niscta; Daklem reçeim posctovani Prokuratur da akosu kuntenti, dabi onni onnu ostalu bratju pisali na podan liste sovim ugovorom dabbi bio Çovik dobar, i poscten i dobar karstjanin, dassu primi, a da svaki dade za rimeSsu istu Fiorina ossam (8) i da uçini svichiu od ruke, i tunighu za bitti spored ostalom bratjom, i suvisce reçeim jessuli kuntenti da tako bude — koji svi posctovana Bratja odgovorisce jednoskupno daSsu kuntenti, i da neka tako budde —

Ia Marin Bonacich Scrivan od iste Posctovane Bratimchine upisa ovu partu ollitti odredbu pò naredbi posctovani StareSin —

Na 21 Svibnja (Maja) 1846

Blagdan UzaSacha Gospodinova

Buduchi postaromu obiçaju da na ovi Blagdan Bratimi, i Sestrime imaju dochi za goriti sviche na Svetoj Misi, i poklese dospije da ima doniti svaki svoju svichu kojuje bjo primijo u Brasku Kuchu, i poklesuse svi skupili, PoStovani Fabbriçier Ivan Barich prikazuje PoStovanoj Brachi.

parvo Na Blagdan Svetoga Dujma kadaje bijo ProSseSjun dasuse naSli dva Bratimska sina nepoSluSna upraviteljom od istoga ProSeSjuna, da nisu otili oditi naprid prid Brachon kakoje utvardjeno bilo na parvi Siçnja (Gennera) iste Godine, nego dasu joS uçinili stvar nepodobniju skinuli sasebe tunighe i otiSli cha, daklem neka Bracha sudu koju pedipsu imaju podniti toliko oni, koliko drughi akobise i unaprid koji usudija to uçiniti. Skupa svi Bratimi RekoSe da imaju platiti svaki po jedan fiorin u Skulu toliko ona dva, koliko drughi akose najde u takomu pomanjkanju u naprid.

drugo Buduchi uçinjen zvon novi kojie magnji od onoga Stose ima; daklen da odluçe kakoçese zvoniti unaprid: odluçiSe.

Imase zvoniti umali zvon svoj dici od obitili Bratske koji nisu dovarSili sedam Godin i ... (*neçitko*), a koji projdu sedam godin nekamuse zvoni u Veliki; i Imatiche Xupan pomnju Kadamu dojdu rechi daje priminilo od obitili Bratske dite, i reçumu damuje proSlo sedam godina da zvoni zvon Veliki; ako on nebude u poznanju daje stvar istinita neche narediti dase zvoni doklen prija neupita PoStovanoga Xupnika (Kurata) jeli dite kojeje priminulo dovarSilo sedam godina, a to za neka budu stvari oditi uprav.

15
1848

Na 30 Sičnja (Gennara) 1848

Buduchi u ovi dan narednja SkupStina priko običajna za prikazati Bratimom, one Bratime, i Sestrime kojisu duxni u BratimStini; i poklemsuse proStila Imena Bratimah, i Sestrimah duxnih, napomenujaje PoStovani Fabbri-
cier Iakov Jeličich PoStovanim Bratimom da odluče na koji načın imajuse
uzdarxati Bratimi i Sestrime kojisu duxni u BratimStini i odlučiSe kako
slidi:

Parvo Da svi Bratimi, i Sestrime kojisu duxni viSe od deset fiorinah a ne
plachaju tekuche napoje (Luminarie) daimse nejma dati svicha ni na spro-
vode, ni Prosesjune; i svim onim koji nisu platili sviche nove daimse nejmaju
dati kada bude na Veliki Petak, i tako da bude i u naprid.

Drugo Buduchi da Svemoguchi Bog ljubi Milosardje imajmo Milosardje: Da-
klem akobi priminuo koj od ovih Bratimah, oli Sestrimah koji su duxni po
u BoStvu u BratimStini hochemo da budu sprovedjeni, i od oni dinarih štose
skupe da bude dano toliko Sveti PosvitiliSta za njegovu DuSu, samo da bude
davao i on dinare za one kojisu priminuli dosada, i spominjatse unaprid davati
za one koji primine prije njega: A ono što imaju dati u BratimStinu dase
spominju davati na kolikomu drago, i poSto budu mochi kako nijovo stanje
bude podnositi, a navlastito oni koisuse zapustili po nepomji, zaStobo kad
Bratimi, i StareSine budu poznati daje on osta u Dugu po nepomnji neche
imati nikakva Milosardja od BratimStine; I svi oni kojisu duxni viSe od
dvanajst fiorinah, dajm primine kokod od njiove obitili neche bitijm zvonjeno,
nitiche biti sprovedjeni.

Treche Svi oni koji nisu unaSoj BratimStini a xele daim zvoni naS zvon
veliki kadaim primine ko od njiove obitili da imaju platiti tri fiorinah kakose
zvoni Bratimu, a samo Zdravu Mariu platiche fiorin i po, i to da bude pla-
cheno prija nego zvoni; a naSi Bratimi kad hotili budu daim komu od njiove
obitili kad primine zvoni viSe od duxnosti od sada u naprid platiche Karanta-
nah trideset; A dabi kokod hotio damu zvoni naS mali zvon platiche fiorin;
A samo Zdravu Mariu Karantanah trideset.

Na 25 Oxujaka (Marča) iste Godine bilaje ova odreda proStivena prid
svom BratimStinom i potvardjena, i pod pisana od slidech.

Don Paval Arxich Xupnik
Giacomo Jelich Presidente
antonio alginovich sudaz

16
1856

Godischa Gospodinova 1856 na 25 Listopada/Ottobra

Budichise po običaju staromu skupili u Bratimsku kuchu Postovani Fa-
bricieri, i Starišine za obrati starišine za godinu došastnu 1857 i jesu slidechi.

Pripoštovani Kanonik i xupnik D:ⁿ Šimun Barich, Iakov Ieličich glavar
od Fabbriciera, Karlo Mladinich, Mate Aljinovich, Ivan Koštre, Ivan Serdellich
xupan, i Starišine Petar Ielinich, Karlo Čelich i Duje Allujevich Pokoj:^{no}
Antona, i pokle svaršiše posal zaštose skupiše napomenujoje isti glavar od

Fabbricierie Iakov Ieličich svim ostalim s njim sakupljeni, da njegva jest xelja mnogo, da ako tako i oni zdruxulju njiovu xelju snjegom, a to jest da počamši od ove godine u na prid u oni dan kad bude narediti Prisvitli Biskup, olli koji drugi Starišina Czarkovni Prošešjun opcheni za pochi dati odrišenje martvim na Šimatorih S:^{ta} Stipana, da ono isto jutro bude u našoj Czarkvi pivana jedna S:^{ta} Misa, i drughe dvi nixje za naše Bratimeh, i Sestrimeh kojisu primunuli, i da budu iste S:^{te} Mise govorene zajedno, ono nixje neka počmu kašnje za kakochese dospiti ujedno s onom pivanom, i da posrichi u naprid bude višje otara u czarkvi da bude na sve otare Misa, i da svi Bratimih, i Sestrimeh imaju dochi za zdruxiti ovo Bogoljubstvo, i goriti vosak isto kakose gori na dan uspomenujtja svi pravo virni Martvi. Tada svi zgor imenovani odgovoriše da njiova xelja jest zdruxena s njegovom da samo valja oznaniti Bratimeh ocheli oni potvarditi tu njiovu xelju: I tako odma sutra dan na 26 istoga Miecza, na Dan svi Sveti, i na dan od Martvi napomenujoje Poštovanim Bratimon Poštovani Starešina Karlo Čelich, i kada razumiše isti Bratinih xelju svoji Starešina odgovoriše svi skupa da tako bude, da to s:^{to} dilo bude u vike i koji Bratimh nebi doša zdruxiti ovo s:^{to} dilo da ima plati u Skulu K: na 30 oliti libara sest 6. i tako se započelo odma ove iste godine 1856.

Ivan Bonacich pisar (skrivan) upisa po naredbi zgor imenovani Starešina

17
1861

Godine 1861

Buduchi prigragena Czarka Godine 1854 vidi na listu gori 67: Dali buduchi ostali zidovi po sve nečisti, i Oltar metnut posve nizoko, tako prvidilisu Fabbricieri, i Starišene ove Godine da zidovi tako nepodobni, i oltar tako nizok; odrediše naj parovo godine 1859 pokrtilase rečena guša skupam za da višje voda ne ulazi u zidove, i tako budchi prvidili da zidovisu ostali suvi, tada odrediše ove godine 1861 dabise zidovi otukli, i ponapravili, i oltar digase višje: Tada Iakov Ieličich starišna od Fabbricierie prizvaje ostale Fabbriciere, i Starišine, tojest Fabriciera, Karla Čelicha, Karla Mladinicha, Matu Aljinovich, Mijovila Braljevicha, i Duju Kocejich, i s njima u skupu Pos:^a D:ⁿ Mattu Tvardicha u pravartilja od Xupe (Kuratije). i tako buduchise svi skupili u jedno počesese dogovarati kabise moglo, i na koji način dovaršiti ta njiova xelja, tada reče Ieličich da za tu svarhu bilobi potribito prizvati Bratimeh za dabi pomogli za arač kojiche se učiniti, i tako učinise, i kadasu čuli Bratimih njiove xelju rekoše dasu oni mnogo tomu kajeli, da neka bude izpunjeno kakosu odredili: a dache pomochi ko što bude mogaho, i takose podpisaše kojije što mogaho: tada dozvaše zanačiju od Oltara, i šnjimse dogovoriše, i pogodiše za skinuti otar, i stavitiga, i dvi skaline višje negoje bijo, i posalixati s'mramoron kod oltara za fiorina 349
za posalixati kapelu s'mramoron 180
ostale arče za otuchi zide, tučena matuna, japna, i radnju od zidova
do chioša od dva oltara za sve 365 88

Tako se po arčilo usve F:^{na} 894 88

18
1863

Na 14 Rujna (Setebra) 1863 Svetkovina uzvišenja Sta: Krixa Budui po običaju Staromu dase danas gori vosak na Svetoj Misi, i poklese dospila došliu Bratimih u Brasku kuchu i poklese skupiše učiniše običajnu molitvu tadajmje napomenuju Poštovani Fabricjer Iakov Ieličicih da kadase donila Bla:na Di:ca Maria od Pojišana na svoje misto na 23 Kolovoza / Agusta, ove Godine, dase našlo nike opake mladexi od Bratimštine kojisuse u sudili govoritih psostih u Prošešjnu, i to daje prikazano Prisvitlomu Biskupu, i dagaje dozvajo, rekamu da dozvone skup, i da mu prikaxe to nepodobno dilo, i davam rečem da akobise tah nepodobnost zgodila drugi put da ima bitih izvarxen uz Bratimštine akoje Bratim, akoli nebi bjo Bratim da nejma bitih primen u Bratimštinu; i to je bilo danas prikazano, tada odlučise svi Bratimih skupa, da od danas u naprid kojibise usudijo učiniti to nepodobno dilo da neka bude kakoje naredba Prisvitloga Biskupa.

I reče isti Fabbricier a što govorite od Sinova Bratimski ne poslušni. Tada odgovoriše. . da Sinovi Bratimski koji nebi poslušali kakojim bude naređeno od Starišin, otitih od upravitelja od Prošešjuna damuse ima stavitih fiorin multe na otčevu partitu tojest na Vaketu, i to za parvi put, a drugi damuse nejma datih svicha nitih da ima bitih primljen za Prosesljun.

19
1863

Godine Gospodinove 1863

Na dvadeset i četiri misecza Listopada (Ottobra)

Buduchi po po običaju staromu prizvani ovi dan Bratimih dochi na Svetu Misu i poklese dospije Skupitise u Bratimsku kuchu, i poklese skupiše, i učiniše molitvu običajnu, tadajmje rekaho Poštovani Starešina Mate Aljinovich dasu prizvani za odabratih xupana, i ostale Starišine za godinu došasnju 1864. Daklem neka svaki pristupi koji-je prošaho Starišinstvo za učinitih isto odabranjeje, i tako otišlisu na stranu, i poklemsuse dogovorilih dogioše svaki na svoje misto i tada bi proglašen za Xupana Ivan Vlašich kojise nije namirijo u Bratimskoj kuchi kakoje svakoga Bratimah duxnost, dalih buduchi on čuho toh njegovo proglašenje počehoje razglasivatih da nekaga izvade iz Bratimštine slobodno zašto da on neche primitise teh sluxbe. Ništa ne manje toh nisu Starešine darxalih za stavno što on govorih, dalisu čekali do Blagdana Svi Svetih za viditih ochelih dochi platitih napoj kakogaje čekala njegova duxnost, dalih kadasu vidilih da on nije došaho, tadasu onih poznalih očito da on neche do jisto primitise xupanije, dalih ništa ne manje propuštilisu do 15 Studenoga (Novembra) za viditih ochelise prighnuti. Daklem buduchi po sve razumulih da on neche. Tada na 15 Istoga misecza bilisu prizvani Bratimih da dogju na Svetu Misu i poklese dospila skupilisuse u Bratimsku kuchu i učinise običajnu Molitvu, i posli molitve prikazahe Poštovanoj Brachi Poštovani Starešina Mate Aljinovich da Ivan Vlašich neche dase prime xupanije, daklem koju osudu onimu osuđuju, oni tada sva odgovoriše dase nejma darxati u Bratimštinih ne samo on dalih nih svi ostalih koji neche sluxiti naj prijja Bogu, paka Svetomu Krixi. Tada reče istih Starešina dase ima odabrati

drugi, na misto njegovo za xupana, daklem Bracho reče nechelise nachi koji iz meju vas dabi svoje dobre volje uzeho ovu sluxbu, tada pristupi prid Starešine Anton Allujevich Dujas Pokojnoga Mate, i reče evo Poštovana Bracho, i Starešine ja ochu primitise i dobre volje sluxiti xupaniju za godinu došasnu na slavu Boga, i Svetoga Krixa. Tada svi skupa koliko Starešine, toliko svi Bratimih ostadoše toliko radosni da svi viknuše dobro dobro barxje slavitih, i bi proslavljeno. Ovo je upisano za uspomenu.

20
1879

Na 14 Rujna (Settenbra) Godine Gospodinove 1879

Budući običajna svetkovina uzvišenga svetoga Križa i sakupišese Bratimi u Carkvu i poklese dospije foncjun u Carkvu, otidoše u Bratimsku kuću, i učiniše običajnu molitvu, pokle svršše molitvu, rečejim Veli Sudac Špiridjun Karstulović.

Poštovana Bračo, naodečise u našoj Bratimščini mlogo sinova koji su zapustili mista svoji otaca, i niki posli toliko godina kadajim dojde vrime starosti oče da budu upisani na ono misto i očedu biti dilnici među nami. Dakle Poštovana Bračo rečejim Sudac. Bilobi potribito i stvar korisna za našu Bratimštinu, da utvardimo slideći razlog. Pokle primine koji od naši Bratimi terbimu ostali sinovi na godišća od razuma, terse nebi upisali za vrime od tri (3) godišća dajimse unaprid neima dati ono misto, vengo da imadu biti upisani najzadnji, zaradi pedipse njihova nedošaštja, ili da ima platiti sve napoje i dinare, od smirti pokojnoga na koje misto ima biti upisan. Akolibi oni kojega po pravici pristoji misto Bratimstne bijo zadržan po svitu, oli da nebi imao volju upisatise, terbise prijavijo drugi kojegabi po pravici pristojalo, da ima biti dragovoljno primljen i upisan neprimajuć nikakove priprike od prvoga. Akolibi posli smarti našega Bratima ostali njegova dica nejaka, terse nebi upisali dase ima imati milosardje dokle jim dojdju godišća od razuma, to jest godišća osamnajest. Tada Brača jednoglasno zavapiše daje stvar dobra i koristna i dase ima upisati za uspomenu.

Matij Reić Mikel pjesar upisa po zapovidi Poštovani Starešina

1883

Postovane Starisine S. Kriza na parvi Ienara, to jest na Počelo nove Godine od 1883 kadasu bili sakupiena Bratja u Brasku kućiu, Iesuse svitovali s Bratjem, da bi bilo dobro da kada umre Braski sin illi ćier počasmi od 16 (sesnast) godin, da jim se ima obući u Tunige, kako da je Bratim to jest od kućie marcza do Carkve sdruziti i od Carkve do S: Petra. A u to vrime od razgovora kadasu Postovana Bratja razumili jesu dobrovojno Potvardili da neka tako bude... I koji nebi sdruzijo kakoje ugovoreno i potvardjeno biti ćie multan 50 soldi, i da mu ima zvoniti zvon po za malon drugi olli dabi tila kućia od marcza zvon da zvoni Poglavitni zvon da ima platiti fiorina dva

Skrivan Pave Sardellić

120

Riassunto

Nell' Archivio della Confraternità di S. Croce del Borgo Grande (Veli varoš) di Spalato (Split) è conservato il Libro delle copie di vari documenti riguardanti la vita quotidiana plurisecolare di questa *bratimščina*, che ebbe inizio al quindicesimo secolo e si è protratta fino agli ultimi decenni del secolo scorso. L'Autore pubblica alcuni testi manoscritti in lingua croata ciakava del diciottesimo e diciannovesimo secolo che offrono un autentico e interessante materiale per studiare le singole fasi del dialetto ciakavo di Spalato, specie della parlata quotidiana del Borgo Grande, il quale parlata era puramente croata con alcuni elementi italiani (veneziani) e turchi.